

Årsplan 2024/2025

Espira Sangereidåsen barnehage

Innholdsliste

Vi er en Espira-barnehage	3
Hva er en årsplan?	3
Barnehagens fagområder	3
Barnehagens verdigrunnlag.....	4
Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg.....	5
Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	7
Barnehagen skal fremme læring	9
Barnehagen skal fremme danning	11
Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap.....	13
Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	15
Barnehagen skal sørge for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø	17
Barns medvirkning	19
Foreldresamarbeid og foreldres medvirkning	21
Tilvenning av nye barn.....	22
Samarbeid og sammenheng med skolen	23
Espira satsingsområder	24
Lokale satsinger	25
Vurderingsarbeid	26
Kontaktinformasjon.....	27

Vi er en Espira-barnehage

Espira består av rundt 100 barnehager fra Lindesnes i sør til Levanger i nord. I Espira har vi et mangfold av barnehager med lokale tradisjoner og tett tilknytning til nærmiljøet. Vi har også noe som er felles for oss alle. Vi har blant annet et felles barnesyn, felles satsingsområder og en felles metodikk for kvalitetsvurdering og utvikling av den pedagogiske praksisen.

Årsplanen bygger på barnehageloven og rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Les om Espiras faglige profil her:

www.espira.no

[Espira Sangereidåsen, Sangereidlia i Lillesand kommune - Espira](#)

Les fakta om barnehagen her:

[Espira Sangereidåsen barnehage - Barnehagefakta.no](#)

Hva er en årsplan?

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Basert på årsplanen utarbeider barnehagen planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Disse planene publiserer vi på vår digitale kommunikasjonsplattform, Spireportalen.

Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert syv fagområder som barn skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter. Fagområdene skal ses i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene tilsvarer i stor grad de fagene barna senere møter i skolen.

Arbeid etter fagområdene synliggjøres i barnehagens periodeplaner og ukeplaner, i Spireportalen.

Barnehagens verdigrunnlag

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Rammeplanen konkretiserer verdigrunnlaget ved å løfte noen områder som skal prege barnehagens arbeid gjennomgående.

Disse er: demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse.

Barnehagens formål og innhold

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold være variert og allsidig og tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, vennskap og fellesskap og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Rammeplanen har mål for personalet arbeid innen disse områdene. Vi arbeider hver dag mot disse målene.

I Espira arbeider vi systematisk med å heve kvaliteten på den pedagogiske praksisen. Vi har konkretisert rammeplanens mål om omsorg, danning, lek, læring, vennskap og fellesskap, kommunikasjon og språk og et trygt og godt psykososialt miljø til kjennetegn på kvalitet på den pedagogiske praksisen. Disse synliggjør vi i våres årsplan.

Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg

Hva	
I vår barnehage anerkjenner vi barnas følelser.	Det skal være rom for barnas ulike følelser, og vi skal i like stor grad være sammen med barnet i dets sinte eller triste følelser som de "gode".
Vi legger til rette for at barna gis mulighet for ro og hvile i løpet av barnehagedagen.	Når barna har behov for ro og hvile skal de få mulighet til å ta en pause, la tankene flyte, kunne trekke seg tilbake og søke ro, hvile og avslapping gjennom barnehagedagen.
I vår barnehage er måltidene preget av trivsel og god stemning.	Måltidet skal være en sosial arena som gir gode muligheter for å skape gruppetilhørighet og trivsel, og vi skal fungere som gode rollemodeller, samtalepartnere og støttespillere under måltidet.
I vår barnehage møter vi barna med positive holdninger.	Vi skal ha et barnesyn der vi ser på alle barna som unike og likeverdige individer. Vi skal være støttende, vennlige og varme.

Hvorfor
Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

Hvordan

Slik jobber vi med å ivareta barns behov for omsorg:

Felles i barnehagen:

Vi har god dialog med foresatte, både gjennom daglige møter ved levering, henting og via Spireportalen. Alle barn skal bli møtt med et «Hei» når de kommer i barnehagen og vise at vi er glade for at akkurat de kommer. Vi har alltid et fang tilgjengelig og en hånd å holde i.

Med småspirene:

Omsorg for oss er å anerkjenne barna med det de kommer med, og møte barna på følelsene de har. Vi er tilstedeværende voksne som sitter på gulvet, vi har alltid et fang eller en hånd å holde i. Vi deler inn i små grupper i løpet av dagen for å gi barna ro i lek og aktiviteter der voksne kan se hvert enkelt barn. Vi tilpasser rutiner og dagsrytme.

For barna som ikke sover, legger vi til rette for hvilestund hver dag. I hvilestunden lytter vi til rolig musikk, hører på lydbok eller leser eventyr. Vi bruker god tid til tilvenning i barnehagen for å sikre en god overgang fra hjem til barnehagen. Før oppstart får foreldrene velkomstbrev, barna får tilbud om besøksdag, foreldresamtale før oppstart og tilbud om oppfølgingssamtale i tilvenningsperioden.

Med de de mellomste:

Vi legger til rette for gode overganger når barnet bytter avdeling. Vi har jevnlig besøksdager før oppstart på den nye avdelingen og barna er alltid velkommen hvis de ønsker et ekstra besøk eller to. Vi legger godt til rette for at barna skal få knytte seg til de voksne, og at den nye avdelingen skal bli et trygt sted. Barna på storbarn deles i mindre grupper gjennom dagen i ulike situasjoner, både ute og inne. Vi ser hvert enkelt barn og møte de på følelsene de har. Vi gir rom for at alle barn skal få uttrykke sine følelser og er sammen med dem i følelsene. Barna blir støttet og oppmuntret til å kunne vise omsorg og tillit til andre, samt å ta imot omsorg og ha tillit til seg selv. Alle barn får mulighet til hviling i løpet av dagen gjennom mindre grupper, lydbok, høytlesning, rolig musikk eller rolige bordaktiviteter. Det skal være en gjenkjennbar dagsrytme med rom for fleksibilitet som skaper trygghet. Personalet skal være tilstedeværende, varme og grensesettende voksne, som setter seg inn i barneperspektiv og bruker speiling for å forstå barnas behov og uttrykksmåter. Vi skal legge til rette for at barna får mulighet til ro og hvile i løpet av barnehagedagen.

Med skolespirene:

I oppstarten har vi fokus på at barna skal bli trygge. Alle barn skal få plass i fellesskapet med andre barn og vi arbeider med å lytte, forstå og sette grenser på gode måter ovenfor andre. Barna får også en sentral rolle i å utforme tema sammen som en gruppe. Voksne lytter og samtaler om følelser, og vi arbeider med å både uttrykke og erfare følelser på godt og vondt. Dette gjør vi blant annet gjennom litteratur, samtaler og kunstprosjekter. Vi gir rom for at alle barn skal få uttrykke sine følelser og sammen møter vi følelsene barna kjenner på. Vi tilbyr varierte aktiviteter og plass for alternativer og hvile også i skolespiren. Personalet skal støtte og veilede barna på tanker og følelser knyttet til skolestart.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Hva	
Vi tilrettelegger for pedagogiske miljøer som inspirerer til lek.	I vår barnehage skal det være gode pedagogiske miljøer som inspirerer til lek. Barna skal få mange lekeideer og lyst til å leke.
I vår barnehage observerer vi barnas lek.	Vi skal være "skrudd på" og "tilstedeværende" slik at vi kan gå inn og støtte barna ved behov. Vi skal ha øye for barns lek, barnas relasjoner og det som skjer mellom barna.
I vår barnehage tilfører vi leken begeistring og glede.	Vi skal tilrettelegge for spennende erfaringer og opplevelser. Vi skal glede oss med barna, bruke humor, varme og latter.
I vår barnehage får leken god plass i dagsrytmen.	Hvordan vi organiserer barnehagedagen har betydning for hvilken plass vi gir barnas lek.

Hvorfor
Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Hvordan

Slik jobber vi for å ivareta barns behov for lek:

Felles i barnehagen:

Vi har kompetente voksne som er engasjert, deltakende og støttende i leken. Vi har stort fokus på lekens egenverdi. Flere ganger i løpet av dagen legger vi til rette for mindre lekegrupper. På denne måten blir barnas interesser lettere fanget opp, og det kan gi grunnlag for neste prosjektarbeid. At barna får lov til å sette sitt preg på sin hverdag er viktig for oss ved å være sammen slik at barna aktivt får medvirkning i leken. Vi legger også til rette for variert lekematerialer som kan bidra til å utvikle lek og fantasi. Espira har inngått et samarbeid med STYD kommunikasjon. Deres arbeid handler om å skape inkluderende og psykisk helsefremmende miljøer for barn og unge. Espira har derfor utviklet Espira FRYD. Fleksible Rom, Yrende Deltagelse. Varierte og tilgjengelige miljøer styrker barns lek og trivsel. Espira BLIKK – Det er etablert praksis hvor alle ansatte tilrettelegger for pedagogiske miljøer som inspirer til lek.

Med småspirene:

Vi setter av god tid til lek. Tid, rom og plass er faktorer som er viktige for de minste. Leken er prioritert i dagsrytmen vår. De minste barna har store bevegelser og bruker kroppen sin i leken. Alle avdelingene er delt inn i lekesoner. Dette skjermer leken. Vi og barna får ro til å fordype seg i lek. Voksne er nede på gulvet sammen med barna og er deltagende i deres lek. I de ulike lekesonene har vi ulike typer lekemateriell. Dette innbyr til ulike typer lek. Voksne spiller på barns medvirkning og har materiell ut fra barnas interesser.

Med de mellomste:

Vi deler inn i lekesoner for å tilrettelegge for ulike typer lek, som for eksempel rollelek og konstruksjonslek. Vi tilfører nye elementer i lek som trenger ny motivasjon og glede dersom leken stagnerer. Barna setter stor pris på ha-med-dager så dette fortsetter vi med, men vil også vinkle det inn mot Espiras satsingsområder, temaer og barnas interesser. Barna deles i mindre grupper og vi gir tid og rom til leken. Vi sørger for at de ansatte deltar og ivaretar lekens egenverdi. Av og til legger vi bort planene våre til fordel for god sosial kompetanselek. Ansatte har ansvar for å observere, støtte og berike leken på barnas premisser, samtidig som de veileder dersom leken skulle medføre uheldige samspillsmønstre.

Med skolespirene:

Skolespirene deltar aktivt i planleggingen av prosjekter og aktiviteter gjennom året. De deles i grupper som gjør at alle skal få noe å strekke seg etter og oppnå mestringsfølelse. Ansatte legger til rette for ulike lekemiljøer som barna møter i løpet av sin barnehagehverdag. De ansatte er med på å avansere miljøene etter barnas alder, modenhet og ferdigheter. Det gis tid og plass til frilek samtidig som barna introduseres for nye leker de kan møte på skolen, og inspirasjon for nye leker i grupper. Samarbeid med skolespirer i andre barnehager gir også nye lekemiljøer og muligheter for ny lek. Vi snakker, synger og samtaler om vennskap og lek.

Barnehagen skal fremme læring

Hva	
Vi tilrettelegger for et pedagogisk miljø som inspirerer barna til nysgjerrighet og utforsking.	Barn lærer mest og best når de kan utforske og bli nysgjerrige. De pedagogiske miljøene skal utvide barns erfaringer og skape mulighet for progresjon.
Vi fordeler oppmerksomheten godt blant barna.	Vi skal fordele oppmerksomheten godt blant barna og være bevisste på at alle barna skal sees og høres som enkeltbarn og i hele gruppen.
Vi dokumenterer barnas læringsprosesser i det pedagogiske miljøet.	Dokumentasjon synliggjør barnas aktiviteter, hva barna er opptatt av og hvilke temaer det jobbes med. Dokumentasjonen skal være synlig for barna selv og for andre.
I vår barnehage utfordrer vi barnas tenkning.	Å utfordre barns tenkning handler både om å ta barns tanker og meninger på alvor, samtidig utvide og trekke de videre. Vi skal vise barna at vi er interessert i hva og hvordan de tenker.

Hvorfor
I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme læring:

Felles i barnehagen:

Vi bruker leken som en formell og uformell læringsarena. Vi deler barna i små grupper ut ifra alder, interesser og utviklingsnivå. Vi legger vekt på relasjonsbygging, for gode relasjoner kan være med å fremme et positivt selvbilde, trivsel og dette danner motivasjon for læring. Barna får varierte turopplevelser hos oss og vi tar ofte læringen med ut på tur. Vi bruker syklene våre aktivt slik at nærmiljøet blir større. Vi markerer ulike høytider og arrangement, barnets identitet og kultur er viktig for oss. Vi har mye å lære av hverandre og vi skaper rike miljøer rundt oss. Hver avdeling har samlingsstund som et felles møtepunkt i løpet av dagen. Der introduserer vi ulike temaer som kan gi barna en gnist til å starte en lek. Lek og læring går hånd i hånd. Espira BLIKK- Vi dokumenterer barnas læringsprosesser i det pedagogiske miljøet.

Med småspirene:

Et pedagogisk miljø for oss er delt inn i lekesoner, alt er i barnas høyde, materiell er tilgjengelig plassert og er basert på barnas alder og interesser. Vi har både definerte og udefinert materialer. Miljøene er varierende og innbydende. Vi rydder lekene frem slik at det innbyr til ny lek neste dag. Vi knytter vennskap på kryss og tvers av avdelingene, det er en stor glede å få besøke venner på andre avdelingene. Vi knytter inn fagområdene og Espira sine satsningsområder (språk, realfag, miljø og bevegelse) i aktiviteter, lek og rutiner i løpet av dagen. Barna møter et godt språkmiljø, ved å ta i bruk konkrete og bilder.

Med de mellomste:

Vi tilrettelegger for læring gjennom våre tre satsningsområder og rammeplanen. Gjennom arbeid med språk møter barna dialogisk lesing og høytlesning, vi lytter til lydbok, spiller spill og vi har språkgrupper, synger og tuller med rim og regler. Gode språklige ferdigheter er helt avgjørende for barns livsmestring, både sosialt, kognitivt og emosjonelt. I arbeid med realfag møter barna forskerfabrikken hvor vi gjør ulike eksperimenter, vi undrer oss masse sammen med dem og vi får en forståelse av hvem vi er, samfunnet og miljøet vårt. Gjennom arbeid med bevegelse møter barna hinderløype, bevegelsesleker, turer med variert og ulendt terreng i skog og nærmiljøer, og et variert kosttilbud. Barnas fysiske utvikling er tett knyttet til lek og dette har vi et bevisst forhold til i hverdagen med barna. Barna får selvstendighetstrening etter utvikling og ferdighetsnivå. Barna møter prosjekter og temaer med bakgrunn i deres og personalets interesser. Personalet støtter barnas nysgjerrighet og undre seg sammen.

Med skolespirene:

Skolespirene skal i løpet av det siste året i barnehagen, forberedes til skolen. Vi skal gjennom ulike aktiviteter og opplegg rettet mot skolen, der leken står i fokus som en læringsarena. Dette gjør vi slik at overgangen fra barnehage til skole blir best mulig for barna. Det blir laget en plan for hva skolespirene skal gjennom i løpet av året, der barna får utfordre seg selv gjennom nysgjerrighet og utforskning. Sammen ønsker vi å skape et godt grunnlag og gode relasjoner som gir en god overgang til skolen. Barna skal få kjenne på læringslyst og mestringsfølelse. Vi introduserer nye temaer og prosesser for å stimulere nysgjerrighet og utforskning både alene og i grupper. Alle Espiras barnehager har en ansatt med særlig ansvar for skolespira-tilbudet. Denne ansatte deltar i nettverk med andre Skolespira-ansvarlige i Espira, der de utveksler kunnskap og erfaringer og lærer av hverandre.

Barnehagen skal fremme danning

Hva	
I vår barnehage møter vi barna i det de er opptatt av.	Vi skal være interessert i hva barna er opptatt av, og ta oss tid til å undersøke og fange barnas interesser. Vi skal være nysgjerrige på hvordan verden ser ut fra deres ståsted, være lydhøre og vise barna at deres meninger og opplevelser har betydning.
I vår barnehage støtter vi relasjoner mellom barn.	Vi skal være til stedet i leken og samspillet, og skape et barnehagemiljø der alle er med i et inkluderende og godt fellesskap.
I vår barnehage støtter vi barna i å utvikle et positivt forhold til seg selv.	Barna skal oppleve å være gode nok slik som de er, ha tro på egne evner og egenskaper, og utvikle et positivt forhold til seg selv.
Vi legger til rette for at aktiviteter i barnehagen er meningsfulle for barna.	Vi skal finne ut hva barna er opptatt av og legge til rette for at barna opplever aktivitetene som meningsfulle.

Hvorfor
<p>Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap.</p> <p>Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.</p> <p>I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.</p>

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme danning:

Felles i barnehagen:

Vi legger til rette for at ansatte støtter enkeltbarn og reflekterer over handling og væremåte sammen med barna. Vi anerkjenner barnets følelser og hjelpe de å sette ord på følelsene sine. De ansatte er til stede i leken og er aktive rollemodeller, vær mot andre som du vil at andre skal være mot deg. Vi ønsker at barna skal bli gode medmennesker. Vi øver på å takke for maten, vente på tur og si hei når vi møter hverandre. Gode prososiale handlinger gjør det lettere for barna å få gode og nye venner.

Med småspirene:

Vi planlegger aktiviteter som gir mening for barna slik at de kan undre seg, utforske og forstå seg selv og andre. Vi bekrefter, anerkjenner og setter ord på det vi ser slik at de lærer begrepene og selv kan reflektere over dem. Vi gir barna utfordringer de må strekke seg etter, men som de samtidig mestrer slik at de får en forståelse av hvem de er og hva de kan få til, både alene og i fellesskap. Vi observerer relasjonene mellom barna og støtter opp om vennskap og etablering av nye vennskap.

Med de mellomste:

Vi legger til rette for aktiviteter hvor barna kan utvikle et positivt forhold til seg selv, vi er til stede i lek og aktiviteter slik at barna får veiledning når det oppstår uheldige situasjoner. Vi støtter dem slik at de selv kan være med å finne gode handlingsalternativer. Vi veileder og utfordrer barna til å tenke selv, inviterer dem inn i utforskende samtaler, og lar dem få være med på og bidra i løsninger. Barna skal anerkjennes som selvstendige mennesker med egne følelser og tanker, og da er det viktig at de ansatte viser respekt for kommunikasjonen barna har og viser interesse for det de uttrykker. Vi møter barna i det de er opptatt av og støtter dem i relasjonene.

Med skolespirene:

Vi ønsker at alle skolespirene skal få skape et godt grunnlag, og selvfølelse som de kan ta med videre inn i skolen. Det er viktig for oss at alle barn føler seg sett og hørt, respekterer seg selv og de rundt seg. Vi ønsker å bidra til at barna lærer å sette grenser for seg selv og andre, være høflig og hjelpsomme. Gjennom å basere skolespire-opplegget på barnas interesser, gir vi de mulighet til å søke enda mer undring og utforsking. Barna deltar i planleggingen av tema vi skal arbeide med og sammen setter vi sosiale regler for gruppen. Vi skal utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler. Synliggjøre og fremhever mangfoldet og ulikheter.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Hva	
I vår barnehage er det en god blanding av organisering i større og mindre grupper.	I mindre grupper leker ofte barna godt og vi blir mer sensitive for barnas behov.
Vi hjelper barn som har behov for støtte i lek.	Vi har ansvar for at alle barn er inkludert i lek og at ingen barn faller utenfor lekefellesskapet.
I vår barnehage snakker vi med barna om vennskap og fellesskap.	Vi skal støtte barna i utviklingen av sosial kompetanse og sammen med barna sette ord på både godt og vanskelig samspill. Vi skal sørge for at negative samspillsmønstre ikke fester seg.
I vår barnehage inviterer leker og materiell til felles lek og samspill.	Det skal være nok leker og materiell til at mange kan leke sammen, utvalget skal være variert og inspirere barna til å leke.

Hvorfor
Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme vennskap og fellesskap:

Felles i barnehagen:

Gjennom ledermøter, avdelingsmøter og personalmøter reflekterer og evaluerer våre rutiner og barnas psykososiale miljø. Vi bruker prosjektarbeid på avdelingen til å gi barna felles opplevelser og setter fokus på relasjonsbygging i smågrupper. Avdelingene samarbeider på tvers og vi har fellestid på morgenen og ettermiddagen. Vi har også noen felles-samlinger gjennom året hvor alle barna samles på kjøkkenet. Her er det sang, musikk, bevegelse, eksperimenter og opplevelser som de også kan ta med inn i leken sin.

Med småspirene:

Ved å være til stede i lek og aktiviteter observerer de ansatte barna og støtter dem slik at de føler seg verdifulle i fellesskapet.

Vi har aktiviteter rundt følelser, og hva det vil si å være en venn. Vi har lekegrupper hvor vi gir omsorg, trygghet og ro. Vi har blanding av organiserte aktiviteter i større og mindre grupper for å støtte opp om relasjonene og gi de følelsen av å være sammen. Vi er jevnlig sammen med de andre avdelingene der barna får mulighet for vennskap og relasjoner på tvers.

Med de mellomste:

Vi har samlinger og aktiviteter med vennskap som tema. Barna lærer seg å sette ord på hva en venn er, hvordan vi er mot hverandre og hvordan vi ønsker at andre skal være mot oss selv. Barna på storbarn er ofte på besøk hos hverandre på kryss og tvers, på denne måten kan vi opprettholde og lage nye vennskap. Vi deler også mye i mindre lekegrupper, med færre barn og en voksen som er tett på. På denne måten blir det enklere å følge opp og se hvert enkelt barn, samt å sikre at alle barn er med i fellesskapet og hjelpe barna for å sikre gode relasjoner. Ansatte skal støtte barnas initiativ til samspill med andre barn, og bidra til at alle barna har noen de kan leke med. Barna skal få oppleve vennskap, og ansatte skal veilede barna til å beholde vennskapene sine. Dette skjer gjennom å støtte barna i å ta andres perspektiver, og samtidig støtte dem i å sette grenser for seg selv.

Med skolespirene:

Vi ønsker at alle barn skal oppleve et godt psykososialt miljø. Et psykososialt barnehagemiljø kjennetegnes ved at barna har en trygg og god barnehagehverdag. Gjennom skolespiresamlinger legger vi til rette for at barna skal få bygge gode relasjoner og vennskap til hverandre. Vi deler i mindre grupper som gir barna mulighet til å bygge enda sterkere vennskap og relasjoner. Barna får oppleve et sosialt samspill med barn fra ulike avdelinger, som sammen samles som skolespirer. Den lekbaserte læringen gir barna mulighet for å bygge sin sosiale kompetanse i samspill med barnegruppa. Vi kommer også i år til å fortsette samarbeidet med nærbarnehagen slik at vennekretsen er litt større når skolestarten står for tur. Vi er varme, omsorgsfulle og grensesettende voksne.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Hva	
Vi forsterker vår kommunikasjon med kroppsspråk og konkrete etter behov.	Vi skal være reflekterte og bevisste på kroppsspråk, hvilke ord og setninger vi bruker i samtaler med barna, og bruke konkrete etter behov.
Vi bruker språket aktivt som støtte i lek og aktiviteter.	Vi skal bruke språket aktivt og støtte barns språkutvikling i alle hverdagens leker og aktiviteter.
I vår barnehage sørger vi for at alle barn får mulighet til å delta i samtaler.	Vi skal bevisst invitere inn barn i samtaler selv om de ikke ber om å være med selv.
I vår barnehage leker vi med språk, for eksempel gjennom regler, rim, ordlek og fortellinger.	I et godt språkmiljø inngår språklek og vi skal ha god språklig bevissthet når vi er sammen med barna.

Hvorfor
Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme kommunikasjon og språk:

Felles i barnehagen:

De voksne har fokus på å bruke språket gjennom hele barnehagehverdagen. Vi setter ord på det vi utfører i hverdagssituasjoner som påkledning, måltid, lek og stell. Vi bader barna i språk. De voksne har fokus på de gode samtaler mellom barn-voksen, men også mellom barn-barn. Vi bruker konkrete og ulikt støttemateriell for å forsterke lyd og bilde. På hver avdeling har vi gode bord med plass til mange. Her opplever vi at gode samtaler oppstår like ofte som når man har barn på fanget. Det er viktig for oss at alle barn føler seg sett og ivaretatt. For de barna som trenger litt ekstra språkstøtte introduserer vi og bruker ASK (Alternativ Supplerende Kommunikasjon) som verktøy. Kommunikasjon er viktig, men det er ikke alltid like lett. Tegn og bilder som forsterker kommunikasjonen er viktig for å skape en felles forståelse. Bøker og leseglede er viktig for oss, og bøker er plassert i barnas høyde slik at de er tilgjengelige. Espira har derfor utviklet et eget bibliotek som vi har plassert i hver garderobe med bøker som barna kan låne med seg hjem, eller ta med seg inn på avdeling for en lesestund i fellesskap eller alene. Vi har Spirebibliotek i barnehagen der foreldre kan låne med seg bøker hjem.

Med småspirene:

Vi legger til rette for språkstimulerende aktiviteter i mindre grupper, slik at barna lettere blir sett og hørt. Vi inviterer barna inn i samtaler om ting de har gjort, hva vi skal gjøre, benevner alt vi gjør og ser, og fremmer et godt sosialt samspill. Vi har fokus på alternativ kommunikasjon hvor de voksne bruker tegn og viser bilder. Vi har tilgjengelige billedbøker, konkrete, snakkepakke og småspirekoffert.

Med de mellomste:

Som gode språklige rollemodeller benytter de voksne kropp, stemme og mimikk på bevisste måter. Barna skal erfare en variasjon av språklig lek, eventyr, litteratur, sang, rim og regler som bidrar til språkglede. Vi har samlingsstunder med fokus på barna og deres interesser – ofte i form av eventyr, høytlesning eller sang, og barna er ofte med på å formidle selv. Vi har fokus på alternativ kommunikasjon hvor de voksne bruker tegn og viser bilder, blant annet ved bruk av dagsplan.

Med skolespirene:

Samlinger med skolespirene gir barna mulighet til å utforske språket sammen med jevnaldrende barn. Dette gir barna store muligheter for å videreutvikle språket og ordforrådet sitt. I tillegg har de voksne stort fokus på å utfordre barna språklig, slik at barna kan oppleve mestring og større språkforståelse. Å benytte litteratur og andre former for kommunikasjon (kropp, ansikt, kunst og handlinger) viser at det er mange måter å kommunisere også uten å snakke, som vi kan lytte til. Vi støtter og veileder barna til å sette ord på sine følelser, ønsker og behov. Vi leker med språket; rim, regler og fokus på de ulike bokstavenes lyd. Markerer verdens bokdag.

Barnehagen skal sørge for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Hva	
I vår barnehage skal alle barn ha det trygt og godt.	Vi skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har det trygt og godt ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.
I vår barnehage følger vi med på hvordan alle barna i barnehagen har det.	I tilfeller der vi får kjennskap til, eller mistanke om, at ett eller flere barn ikke har det trygt og godt, skal vi undersøke saken og finne egnede tiltak.
I vår barnehage skal barnehagedagen være noe som barnet ser frem til.	Vi skal sørge for at det er en kultur som verdsetter og anerkjenner mangfoldet i barnehagen. Alle barna skal oppleve å være en del av et fellesskap der de er betydningsfulle og bli møtt med respekt, medfølelse og trygghet.

Hvorfor
<p>Et trygt og godt barnehagemiljø innebærer at alle barn skal oppleve at de er inkludert i barnehagegruppen, opplever å være betydningsfulle for fellesskapet, og at det å gå i barnehagen er en positiv opplevelse som barnet ser frem til.</p> <p>I barnehageloven står det at alle barn har rett på et godt psykososialt miljø. Om et barn, foreldrene eller barnehagen mistenker, eller har kjennskap til at et barn ikke trives i barnehagen, har barnehagen aktivitetsplikt. Det innebærer at barnehagen skal undersøke saken, og lage en plan med tiltak om saken krever det. Foreldre og barn skal involveres og medvirke i disse prosessene.</p>

Hvordan

Slik arbeider vi for å fremme trygge og gode psykososiale barnehagemiljø:

Felles i barnehagen:

Et trygt og godt barnehagemiljø innebærer at alle barn skal oppleve at de er inkludert i barnegruppen og opplever å være betydningsfulle for fellesskapet. Vi ønsker at det å gå i barnehagen er en positiv opplevelse som barnet ser frem til. I barnehageloven står det at alle barn har rett på et godt psykososialt miljø. Om et barn, foreldrene eller barnehagen mistenker eller har kjennskap til at et barn ikke trives i barnehagen, har barnehagen aktivitetsplikt. Det innebærer at barnehagen skal undersøke saken nærmere, og lage en plan med tiltak om saken krever det. Barnet og foreldrene skal involveres og medvirke i disse prosessene. Observasjon av barns samspill gjør vi hele tiden. Tidlig innsats og samarbeid med andre instanser er viktig, og vi har ressursteam i barnehagen til rådighet.

Med småspirene:

Vi bruker mye grupper, der vi deler barna i mindre grupper slik at alle barna får mer ro i leken, og der de voksne lettere ser hvert enkelt barn og følger opp dersom ting skulle oppstå. Vi er tilstedeværende og lekende voksne, som tar barna på alvor. Vi har lekemateriell der flere barn kan bli inkludert, som igjen skaper et godt fellesskap i barnas lek.

Med de mellomste:

Vi lytter til barna og følger opp barnas ønske om hjelp. Vi arbeider aktivt for å bygge opp et språk for god grensesetting barn imellom og en lyttende kultur. Vi arbeider også med at barna skal være trygge med, og på, de voksne samt oppleve trygge barn-barn relasjoner i hverdagen. Vi skal også lytte til barns egne avgjørelser om lekekamerater og grensesetting med vern av egen lek på gode måter. Vi bruker gjennomtenkt materiale for å formidle temaer som vennskap, inkludering, grensesetting og følelser. Det gjennomføres også barnesamtaler for å høre hvordan barna har det i barnehagen.

Med skolespirene:

Gjennom samlinger med skolespirene ønsker vi å skape et godt psykososialt miljø. Dette gjør vi gjennom å bygge relasjoner, hjelpe barn inn i lek og hjelpe barn til å forstå hvorfor inkludering er viktig. Barna skal selv være delaktige i å skape "venneregler" for gruppen og skape en bevissthet rundt hvordan vi vil ha det sammen, hvordan vi skal oppnå dette og hvordan vi sier ifra når noe ikke er bra. Skolespirene skal også delta i samtaler med de voksne gjennom en "trivselsmonitor". Det er en arena der de kan fortelle hvordan de opplever barnehagen, i trygge samtaler alene eller sammen med andre. Vi gjennomfører barnesamtaler for å høre hvordan barna har det i barnehagen. Mot sluttet av barnehageåret og barnas skolestart, har vi ett tett samarbeid med skole og SFO.

Barns medvirkning

Hva

Vi skal ivareta barnas rett til medvirkning i barnehagehverdagen.

Hvorfor

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

Hvordan

Slik legger vi til rette for barns medvirkning:

Felles i barnehagen:

I våre lekesoner arbeides det med kontinuerlig endringer og fleksible løsninger ut fra barnas interesser og behov. Vi tilbyr materiale og tilrettelegger rom etter barnas lek og interesseområder. Vi skal være voksne som lytter og ser alle barn når de kommer med verbale og nonverbale ytringer. Barna er deltagende i rutiner og hverdagslige gjøremål som å dekke bord, lage mat etc. Barna skal få muligheten til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet som for eksempel innhold på karneval, hva vi skal leke med, hvilke bøker vi ønsker å lese, hvor vi vil på tur og lignende. Vi organiserer små lekegrupper daglig for å sikre at barnets stemme kommer frem.

Med småspirene:

Vi observerer mye i det daglige for å se hva barna tiltrekkes av og viser interesse for. Vi har samtaler med barna, der vi også fanger opp barnas interesser. Vi lytter til barnas ønsker, og setter barnas ønsker til live gjennom lekemiljøer og ulike temaer. Vi legger til rette for medvirkning i alle hverdagslige gjøremål, der barna får være selvstendige og ta egne valg blant annet i påkledningssituasjoner, ved å smøre maten sin selv etc.

Me de mellomste:

Vi lytter til barns ønsker, både verbalt og nonverbalt, og tilrettelegger lek og aktiviteter ut fra dette. Vi gir barn mulighet til medbestemmelse gjennom valg av aktiviteter og hvem de ønsker å leke med til en viss grad. Vi bruker barneintervju som et verktøy for å la barna påvirke sin egen hverdag i barnehagen, ved å stille åpne spørsmål som: Hva liker du å gjøre? Hva ønsker du vi skal gjøre mer av?

Med skolespirene:

Vi baserer oss på barnas interesser og lar barna få være med å bestemme gjennom idemyldringer eller spontan stemming i gruppen. Vi legger opp til at barna skal få medvirke både planlagt og improvisert. Barna vil også ofte få medbestemmelse i å velge egen aktivitet ut fra et utvalg. De pedagogiske planene vil være fleksible for medvirkning og kan forkastes når barna selv har iverksatt god lek eller aktiviteter. Barna skal erfare at de har medvirkning i planlegging, gjennomføring og vurdering av temauker, aktiviteter og opplegg gjennom året. Vi tilrettelegger skolespira opplegget med utgangspunkt i barnegruppas interesser, samtidig som de skal bli best mulig rustet for å møte skolen på en trygg og god måte.

Foreldresamarbeid og foreldres medvirkning

Hva

Vi skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene. Vi skal legge til rette for et godt foreldresamarbeid. Foreldresamarbeidet skal skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Hvorfor

Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte.

Intensjonen med foreldreråd og samarbeidsutvalg er at disse ordningene skal gi mulighet for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Hvordan

Slik jobber vi for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage:

Felles i barnehagen:

Vi har daglig samarbeid og dialog med foreldrene ved levering og henting. Når barnet kommer i barnehagen skal personalet gi følelsen av å bli sett og ønsket, ved at vi møter dem og ønsker velkommen med navn og "fint å se deg". Når barnet skal hjem fra barnehagen skal personalet støtte barnet i å fortelle noe fra dagen som har gått. Foreldrene er de viktigste i barnas liv, vi vil gjøre vårt beste i tiden de er hos oss. Vi gjennomfører oppstartssamtale for nye barn, oppfølgingssamtale 6-8 uker etter oppstart, overgangssamtale til de som bytter avdeling og ordinære foreldresamtaler ganger i året. Barnehagen inviterer til to foreldresamtaler og foreldremøter hver høst. Vi inviterer til ulike arrangementer der familiene møtes og kan bli litt bedre kjent, som sommerfest og FN-dag. Samarbeidsutvalget gjennomfører foreldreråd og samarbeidsutvalg har regelmessige møter med barnehagen for å sikre at foreldrenes stemme blir hørt. Ved levering og henting er de ansatte tilgjengelige, og vi holder kontakten gjennom spireportalen hvis det skulle være noe ekstra. Vi legger vekt på en trygg og god oppstart når barnet begynner i barnehagen i nært samarbeid med foreldrene.

Tilvenning av nye barn

Hva

En god og trygg tilvenning legger grunnlaget for en god barnehagetid. Espira har en egen standard for hvordan vi skal arbeide med tilvenning av nye barn: [Småspirestandard](#)

Hvorfor

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Hvordan

Slik legger vi til rette for en god tilvenningstid:

Felles i barnehagen:

Ved oppstart av nye barn i august har vi oppstartsamtaler og besøksdager i juni. Vi blir litt kjent med hverandre og de nye familiene får en omvisning i barnehagen. Det blir også avtalt tilvenningsperiode tilpasset barnets behov. I starten blir barna delt i små lekegrupper slik at det blir fokus på å bygge relasjoner og det blir ro for nye barn. Tilvenningsperioden går normalt over 3 dager, men dette justerer vi ut ifra hvert enkelt barns behov. Den første måneden har vi fokus på tilknytning og relasjonsbygging. «Gamle» barn trenger litt tid for å bli kjent i ny gruppesammensetning og nye barn trenger tid på å bli kjent med nye mennesker og nytt sted. Vi jobber med overgangen fra liten til stor avdeling gjennom året, stjernespirene våre forberedes på avdelingsbytte gjennom stjernespireklubb. Her blir vi kjent med nye avdelinger og bygger relasjoner på tvers av avdelinger.

Samarbeid og sammenheng med skolen

Hva

Barna skal få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen og møte arbeidsmåter og få erfaringer tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Barna skal bli kjent med skolen og hva som venter dem. Mange kaller tilbudet til de eldste barna for førskolegruppa, vi kaller det for Skolespira.

Hvorfor

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.

Hvordan

Slik jobber vi med skolespira:

Det siste året i barnehagen før skolestart er de skolespirer i barnehagen. Her har de ulikt opplegg som er preget av lek, fantasi og undring. Vi tilpasser aktivitetene etter modenhet og interesser, alle skal kjenne på mestring, men samtidig ha noe å strekke seg etter. Skolespirene skal ha 6 timer i uken med aktiviteter, men vi ønsker gjerne å få til mer enn det. Barna er med på å påvirke sin egen hverdag gjennom medvirkning til planlegging og gjennomføring av aktiviteter. Vi er opptatt av at barna skal få et positivt inntrykk av skoletiden som venter. Derfor tenker vi nøye gjennom hvordan vi snakker med barna om skolen og SFO og hvordan dette presenteres for barna. Vi legger vekt på kunnskap og ferdigheter som kan være til nytte når barnet begynner på skolen. Det er viktig at barna lærer å bli selvstendige og fungere godt sosialt. For eksempel å kunne kle på seg selv, holde orden i tingene sine og ta imot beskjeder. Ikke minst må de lære viktigheten av å være en god venn. Skolespirene hos oss feirer siste stund i barnehagen som rosa russ, de har overnatting i barnehagen og en avslutningstur til dyreparken. Vi er også så heldige å ha et godt samarbeid med kommunen, så skolespirene har vanntilvenning i Møglestuhallen regelmessig det siste året. I Espira skal barna få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen. De skal møte arbeidsmåter og få erfaringer som er tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Alle Espiras barnehager har en ansatt med særlig ansvar for skolespira-tilbudet. Denne ansatte deltar også i nettverk med andre skolespiraansvarlige i Espira, der de utveksler kunnskap og erfaringer og lærer av hverandre. I skolespiregruppa skal barna også bli kjent med skolen og hva som venter dem slik at overgangen til skolen blir trygg og god. Alle våre barnehager samarbeider med skolene barna skal begynne på.

Espira satsingsområder

Hva

Espira har tre satsingsområder: Språk, realfag og bevegelse. Disse områdene er viktige for barns helhetlige utvikling og livslange læring. I Espira skal alle barn møte disse satsingsområdene på varierte og spennende måter.

Hvorfor

Språk, realfag, bevegelse, i kombinasjon med et sunt kosthold dekker grunnleggende områder som er viktige for barns utvikling her og nå, og i fremtiden. Kombinasjonen er viktig fordi kropp og hjerne henger sammen og påvirker hverandre gjensidig. Fysisk aktivitet påvirker barns trivsel og utvikling positivt. Realfaglig utforskning fremmer nysgjerrighet og vitebegjær. Realfaglige samtaler gir viktige språklige erfaringer, og språklige ferdigheter er igjen avgjørende for barnets lek og læring. Samlet gir våre satsingsområder barna verktøy til å forstå seg selv og verden, kommunisere og delta – og til å gi kropp og hjerne det de trenger for å spille på lag i lek og læring.

Hvordan

Slik jobber vi med språk, realfag og bevegelse:

Felles i barnehagen:

Vi bruker forskerrommet, gymsalen, nærområdet og syklene våre aktivt i hverdagen. Vi har fellessamlinger med innslag av satsingsområdene for å gi en felles opplevelse, grobunn til lek på tvers og mangfold.

Med småspirene:

Språk: Vi har bøker tilgjengelig for barna, setter ord på det vi ser og gjør i hverdagen. Bruker rim, regler, sang og musikk aktivt i hverdagen. Barna deltar på språkgrupper, og vi bruker bildestøtte. Vi jobber med snakkepakken og eget spirebibliotek. Språkkofferten brukes til språkstimulerende aktiviteter. Realfag: Forskerfabrikken bruker vi til ulike eksperimenter der vi sammen med barna undrer oss og vekker nysgjerrighet. Vi legger til rette for at barna får undre seg over matematiske naturvitenskapelige fenomener f.eks. gjennom bakeaktiviteter, eksperimenter og lek. Bevegelse: Vi bruker gymsalen for å fremme bevegelsesglede, mestring og utfordring via ulike bevegelsesaktiviteter for eksempel ballek, hinderløype og dans. Gymsalen er et stort rom med mange bevegelsesmuligheter, der vi skal utfordre barnas koordinasjon og balanse. Vi har turer rundt om i nærmiljøet, og vi har el-sykler slik at vi kommer oss lenger bort fra barnehagen, ned til byen, biblioteket, skogen ol.

Med de mellomste:

Vi jobber aktivt med å dele avdelingene i mindre grupper. Dette gjør vi både når vi jobber med språk, realfag og bevegelse. Språk: Vi bruker bøker, vi samtaler med barna og deres interesser og undringer og har samlinger og språkgrupper hvor vi har hovedfokus på språk. Realfag: Vi bruker

forskerrommet til ulike eksperimenter, vi får inspirasjon til forskning fra forskerfabrikken og vi bygger på barns undring her og nå. Bevegelse: Vi bruker gymsalen og har fokus på koordinasjon, balanse og bevegelsesglede. Vi har også et stort uteområde som byr til mye variert bevegelse og aktivitet. Hver avdeling har også en fast turdag i uka hvor vi går til ulike plasser i nærområdet.

Med skolespirene:

Skolespirene vil arbeide med litteratur som binder en rød tråd til månedens tema og oppgaver. Dette ønsker vi også skal være grunnlag for gode samtaler og språklig utforskning og undring. Språklig bevissthet vil være synlig i arbeidet hvor vi arbeider med rim, lek med lyd, glede for bokstaver og hvordan vi kan bruke skriftspråk. Realfag fremheves i hverdagen gjennom matematik, fysikk, biologi der vi er. Bevegelse og selvregulering vil være tett knyttet i gruppen hvor vi introduserer leker de vil møte igjen i skolen som også bærer preg av å lytte, reagere og vente. Turer til svømmehallen.

Lokale satsinger

Hva

Utviklingsarbeid i Lillesand kommune (Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling). Leseprosjektet READ Agder. Alle har et godt inkluderende leke- og læringsmiljø. Barn som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial.

Hvorfor

Regional ordning for kompetanseutvikling (Rekomp) er en del av kvalitetsutviklingen i barnehagesektoren, som skal bidra til læring og utvikling i Lillesand barnehagene. For at barnehagen skal utvikle sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling og for å være med å utvikle barnehagelærerstudiet.

Legge til rette for gode utviklingsprosesser for å inkludere alle barn i fellesskapet. Legge til rette for tverrfaglig samarbeid med laget rundt barnet.

Hvordan

Slik jobber vi med lokale satsinger:

Felles i barnehagen:

Vi velge et område vi ønsker kompetanseutvikling i barnehagen. Arbeidet gjennomføres i barnehagen, den går over tid som langsiktige utviklingsprosesser, refleksjoner, vurderinger og ny kunnskap. Felles forståelse er viktig. Vi samarbeider med kommunale nettverk og har møter regelmessig hvor ny kunnskap, mål og tiltak justeres og innhentes.

Ny kunnskap om laget rundt barnet blir presentert på styrersamlinger og oppvekstsamlinger i Lillesand kommune.

Vurderingsarbeid

Hva

Vi skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeid handler om at vi jobber sammen om å forbedre praksisen i barnehagen.

Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk, Espira BLIKK. Vi vurderer årlig kjennetegnene på kvalitet som er beskrevet under kapittelet «Barnehagens formål og innhold». Annet hvert år kommer pedagoger fra en annen Espira barnehage og observerer og vurderer den pedagogiske praksisen etter de samme kjennetegnene. Vi følger opp vurderingene med mål og tiltak for hvordan vi skal utvikle kvaliteten på den pedagogiske praksisen videre.

Hvorfor

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet bygger på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet gir personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring.

Hvordan

Slik jobber vi med vurdering:

Systematisk vurdering av praksisen vår gjennom metodikken Espira BLIKK, VI og VU. Gjennom arbeid med Espira BLIKK utvikler vi en felles vurderings- og tilbakemeldingskultur. Personalet skriver pedagogiske dagrapporter med refleksjon over aktiviteter og dagen. Pedagoger skriver periodeplaner og ukeplaner. Vi gjennomfører fem planleggingsdager i løpet av året. Vi har også personalmøter hver måned, ledermøter og avdelingsmøter ukentlig og 1:1 samtaler hver 6-8 uke. I møtene får de ansatte faglig påfyll, tid til refleksjonsarbeid med hjelp av caser og de tar seg tid til å evaluere planer og mål for så å justere kursen. Vi bruker Rammeplanen aktivt i planene våre når vi setter opp mål for voksne og barn. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet som brukes gjennom hele året. Vi har to klimaundersøkelser i personalet, foreldreundersøkelse og barnesamtaler. Vi samarbeider på tvers av småbarn og storbarn, slik at vi kan utveksle erfaringer. Dette for å sikre en god hverdag for barna i barnehagen.

Vi deltar i regional ordningen for kompetanseutvikling sammen med andre barnehager i Lillesand kommune. Aktivitetsplikt ihht. Barnehagemiljø.

Kontaktinformasjon

Styrer	Christina Tryfoss
E-post	sangereidasen@espira.no
Telefon	476 94 089
Adresse	Sangereidlia 2, 4790 Lillesand